Србобран излази: СРЕДОМ и СУБОТОМ.
Предплату примаю све ц. и кр. поште, познати скупитељи и уредничество (грчка улица у кући број 1491).
Рукописи невраћаю се натраг.

СРБОБРАН

Предплатне цене на три месеца 2 ф. 50 н., на по год. 5 ф., на год. 10 ф. а. вр.
Огласи: маньи до 20 врста за трипут стаю 3 форинта 70 новч. већи преко 20 до 40 врста, 5 фор. аустрийске вредности.

ГОД. V. У НОВОМ САДУ У СРЕДУ 20. ОКТОБРА 1865. БРОЈ 84.

Канцеларство троедне кралѣвине.

Глас, да ће граф *Пеячевић* хрватски канцелар постати, служи „Пешти Наплоу“ за нов доказ, да влада гледи да око себе скупи такве мужеве, кои нѣна начела дѣле. Ако садашнѣ министарство, вели „Напло“ искрено жели, да се не само велике земальске групе, него и народи међу собом изравнаю, кои под круном светог Стефана живе, то су му за хрватску дворску канцеларию нуждни мужеви, кои спадаю у ону странку, што иде на то, да се Угарска са Хрватском изравна. Овако „Пешти Напло“. Сасвим другима очима гледаю у Загребу ову кризу и предстоећу промѣну свога дворског канцелара. „Домобран“ се овако о ньой изражава:

„Ми се нећемо у то упуштати, да ли е нѣг. величанство склоно, да ће неприятельске правому напредку народа нашега противне макинације, у обзир узети или не; но толико би оной господи, коя ће какав уплив при могућем избору новога канцелара имати у Бечу, из свега срца световали, да у овом избору гледаю на такове мужеве народа нашега, кои су течаем свога живота и службованя доказали, да су способни код нас уздржати толи потребити ред и мир, кои су вольни крепко заузети се за нашу аутономию и за подпуно уздржанѣ нашега саборскога заключка г. 1861, кои су напокон одважни бранительи славенскога живля, и подпуне уставно-политичке и народне равноправности свих земаля и народа у Аустрии.

Овом приликом неможемо прећутати явно иознату ствар да е у читавой нашой домовини пробудила общту забуну разглашена по Загребу вест, о попунѣню канцеларства с еднном особом, недавно у Беч отишавшом; — да се та вест обистини, веома двоимо, да ли би на чврсти ногу стояти могла наша политичка самосталност и народност.

Ми знамо веома добро, како мађарски државници и претерани мађарски домолюби свакояким средствима против садашнѣму канцелару од неколико година раде, те да су особито у очи садашнѣга сабора све свое и своих трабанта силе сакупили, да га сруше Могуће е, да ће им то у садашньим околности и за руком поћи, али ако избор новога канцелара у мађарском или полумађарском смислу испадне, онда се нека нитко нечуди, удари ли и хрватско явно мненѣ сасвим другим правцем него што си га е народ год. 1848. био присвоио.

Ми напокон морамо и то изповѣдити, да ће влада своіом прекомѣрном попустльивошћу мађарскому живлю хрватски народ не за себе него против себи взазвати; да ли би то преясной династии у прилог ишло, нека одговори повѣстница найвернијега іой народа хрватскога.“

И наш бечки дописник ⊙, кои е *изравнаня приятель*, данас нам сасвим неприятне ствари явля, ер не само, вели, да предстои битна промѣна у Хрватской канцеларии, него што се нама сасвим невѣроватно чини, и сам разпуст сабора троедне кралѣвине Ево шта сам допис од 15 т. о том вели:

„Ма доказивала „Дебата“ да гроф *Пеячевић* не ће постати хрватски канцелар, ипак засад тежко да ће имати право инспирирани нѣмачкоугарски лист; ер по свой прилици већ ће се сутра у „Вин. Ц.“ званично публиковати, да е гр. Пеячевић за канцелара наименован. О пореклу персоналне кризе у хрватской дворской канцеларии можемо ми на основу поузданих информация слѣдеће колико интересантне толико и важне податке дати. Говори се, да е од стране мађарске заключено, да се хрватска дворска канцелария, пак и остале автономне установе укину. Г. Зидарић ни е хтео на сва захтеваня пристати, пак су се обратили на грофа Пеячевића, кои се изяснио, да е готов канцеларства се примити, само да га укине. Ако и допуштамо, да ће и неделя а можебити и мѣсеци проћи, док се то у дѣло приведе, али е план већ свршена ствар.“

„Сви гласови, кои нам из Хрватске стижу, не слуте на мир, а именито у Загребу су страшно огорчени противу овако насилног поступаня“

„У оваким околностима држе угарски мужеви, кои сад на кормилу стое, да ће се тежко моћи Хрватска са Угарском изравнати, и зато се већ међу г *Есшерхазиом* г. *Майлашом* и другима питанѣ претресало о *разпусту хрватског сабора.*“

Желити би било, да се ови гласови не обистине, ер онда нити би по државу, ни по едине народе добро било. Ми се с „Пешти Наплом„ подпуно слажемо у том, да влада треба око себе да скупи мужеве, кои су за изравнанѣ; али уедно с наше стране и то морамо додати, да то изравнанѣ буде не само у државоправном погледу но и у погледу *народности иравично* За ово пак може нам *емсшва* дати само такав канцелар, кои е познат не само као приятель изравнаня, него оног народа, чии жели канцелар бити.

Колико е пак политична зрелост и разборитост угарског канцелара г. *Майлаша* позната, то би се основано могло казати, да ће он сав свой великоможни уплив на то употребити, да се од стране угарске владе никаквим средствима пресия не чини на дѣланѣ сабора троедне кралѣвине, него да му се на руку иде, да се он *независно* и *слободно* изясни о условима, под коима се жели троедна кралѣвина са Угарском изравнати.

П. Нинковић.

Догађаи приликом избора посланика на сабор.

Догађало се а на жалост іошт и данас постои, да неки люди кои се на чело народа ставе било то код маса или поединих фракция, чрев свога незнаня или непонятия орудие реакциа постаю и баш ономе — услугу чине од коега се, после кад до свое чисте свести и увиђавности дођу, найвећма презаю и као од каквог страшила клоне, те и такове феле люде треба на оку имати, треба и одма у првоме периоду развитка ньиног од таково кужне болести излечити или обезоружати тако: да после ни са гласом ни коіом другом снагом том псехудном начелу послужити не могу, ер таковим людма ако се лека не нађе и никакова препрека им се на пут не стави, то у своіой незаузданости и фантасии могу дотле дотерати да цео организам и зграду у пропаст доведу, а то ни едан свестан човек ни прави патриота желети не може Кад дакле сваки од нас жели поредак и болю срећу напредка то онда морамо све наше силе употребити на то да оно чинимо што нам е у власти у лепом поредку и слоги све наше ствари удесити, како никоме жао да се не учини, а нами од користи и ползе буде, то опет само тако можемо постигнути ако едан другог будемо слушали, паметне савете примали и по ньима се владали, а не сваки од свое волѣ по своіой ћуди и навики, куда нагне тамо да и продере — ако то будемо чинили онда ћемо морати и пропасти. Ми треба да знамо да смо по брою мали; у предстоећим изборима посланика на сабор треба да смо сложни едан према другоме послужни, едан за све, а сви опет за едног; с таком готовошћу и пожртвованѣм тек можемо до пожелане цельи доћи; ако се будемо цепали едан другог изневеравали, у друго ято прелазили, онда ћемо одма постати слаби а веруите ми да ћемо и сами нас издати — изневерити. — Ако нам е икада валяло слоге, потребовало живота и снаге? то заиста сад, када ће се имати судба овостраних Срба на угарском сабору решавати, треба да смо у што већем брою са бољима од бољих наших люди на сабору заступлени а сваки онай кои ће бити од Србаля изабран, треба да е пре свега Србин телом и душом, а у начелу биће он већ склоним на оно што се може више за народ србски добити (извоевати) дакле оканимо се мудрованя, претресати: ко е шта био, и шта е сад? бирајмо ми Србина поштена, своме народу верна пак се онда нестараймо да ћемо зло проћи. Ако се ми будемо препирали, договарали, заустезали, одуговлачили и промишляли: овога нећемо за ово — онога нећемо опет за оно — то онда никад нећемо бити на чисто, нити ћемо до цельи свое моћи доћи и док ми тако дуго будемо мудровали дотле ће едан трећи испод нас асуру извући. Будимо опрезни и на свашта готови ер незнамо с кое ћеду нам стране где препреке чинѣне бити; преправляймо наш народ да буде на свашта готов, с кое стране буде нападай, тамо нека е преправан одпор, и ако буду наше силе спремне — то ће бити узалудан сваки ньиов нападай.

До сад показуе се слабо кретанѣ у нашега народа за биранѣ посланика на сабор; наша свестния интелигенция поня задатак свой у кретаню избора посланика на сабор, и упражнява све мере кое іой стое у томе погледу на расположеню за срећно решенѣ тога питаня у србскоме духу; шта е она за ту ствар до сад све учинила и у колико іой е ствар за руком испала? не могу овде све редом набраяти, ер упуштаући се у те шпециалитете морао би ствар подробно претрести а за то и места и времена више потребуем него што ми на расположеню слободно стои.

Морам у толико напоменути, колико сам на последнѣм путу моме по дольной бачкой у той ствари путуући искусити мого, да се наш народ врло пасивно влада у избору (уписиваню) посланика на угарски сабор, едни и нехаю зато, други опет рекоше ми: а шта ћемо да идемо уписивати се и после опет бирати посланика, па данам се опет нов терет на врат мете, я и уверим баш о противноме, и на мою молбу — и наговор — обећаю ми се више ньи даћеду ићи бирати посланика. Пуку могли би наши свештеници са придикаоница у цркви више реди о томе проповедати и учити народ од какове е велике важности учествованѣ у бираню посланика на сабор од стране народа, и како се том приликом владати валя, што се пак тиче отлични грађана нека сами зрело ствар пресуде пак ћеду одма сами са собом на чисто доћи, а при руци им іошт стои наша журналистика, коя им за мерило служити има, ова нека и одсад као и досад буде верно гласило народа и излив чисти желя народни, пак ће нуз ню свагдар и народ србски држати, и нѣ се држати као дете майке свое.

А ви на челу народа стоећи србски мужеви гледайте како ћете за народ свой што болѣ делати, ер ће доћи време када ћете пред Богом и людма за ваш рад одговарати.

Из Бачке 14 октобра 1865. □

Племенско сродство Славена.

„Фатерл.“ пише под 13 октобра: Ми смо недавно у брою 231. разложили, да е чувство племенског сродства међу члановима едне фамилие народа, появ новиег времена и да е међу славенским народима найвећма развиено. У нашем времену, кое врло многа одношеня између народа по простору и по духу разделѣних ствара, ние могло бити иначе, него да се они, кои спадаю на племена по езику сродна, коя к томе страном и заедничке важне интересе културе па и саме основ полажуе инштитуцие имаю, међу собом сближаваю, и да се што се ньихових нагледа и чувства тиче међу собом болѣ разумеваю, него са народима страних езика. Из ових одношеня и душевних додира развия се сасвим природно неко обште чувство и ми врло добро понямо, као што смо у „Фатерл.“ бр. 243 приметили, „како поуздана мора бити самосвест Чеха Поляка и т. д. што се могу сматрати да спадаю на велико едно племе народа, кои се данас на стотине области за найвишу цѣл бори. Али свакако има и ово чувство при остваряню границе, докле сме ићи; ова би се граница прекорачила, кад би се ма како покушао савез за обрану и нападанѣ између поединих славенских племена за цѣли политичне и против других народа. Међутим о томе свуда іош ние ни говора и човек би морао особити злогук бити, кад би као неки дан „Час“ у позиву на „славенску беседу“ у Бечу прелаз к панславизму видио, кои би свакако — као што „Час“ добро вели — био гроб славенских народности. — Ческа реч значи дружевно сѣдиненѣ, као и польска реч „бесяда“ и ништа више. Етимологичке бриге може се дакле „Час“ оканити, а исто тако и политичке, ер бечка беседа заиста ни на што друго не иде, него оно што ни „Часу“ ние зазорно, то est „дружевно сѣдиненѣ“ Чеха, Хрвата, Словенаца, Поляка и т. д. а на замену народности са расом она и не мисли. Нека се „Час“ као Поляк колико му е воля Пољацима више накланя, него другима аустриским Славенима, само нека и оп свое политичке симпатие на

граници царства заврши и нека допусти, да га се пепољски Славени у Аустрии више тичу, него пољски Славени изван Аустрие.

Нови Сад 18 окт.

Кралѣв. комисар госп. *Аугуст* пл. *Пиуковић* приспео е у нашу варош у место прекюче, тек юче пред подне. Одма по долазку своме наравно ние могао никакове послове предузимати, него е тек после подне поедине особе примао, а и конференцию е држао. Пред вече су му неколико овдашньих грађана поднели нека захтеваня и он их за данас у 8 сати к себи позове, да се с ньима посаветуе. При том саветованю кое е више од 2 сата траяло, понайвише се бавило око захтеваня, да се представничство од год 1861. поврати. Овдашньи Немци су били додуше за то, да се уставно представничство поврати, али су се исяснили да представничство од године 1861. не припознаю, ер су у маньини (!) и они би хтели да по неком уговору од пре 1848 год. буде представника половина ньихових а половина наших. Но то е захтеванѣ наравно по закону неуместно, ер закон незна ни за какве такве уговоре него одређуе избор представника по већини гласова бирача.

Г. краль комисар се найпосле у овом предмету изяснио, да он ние овлашћен повратити представничство од год 1861. него да ће желю ту вишем месту поднети, па како се тамо реши.

Што се тиче осталих захтеваня изяснио се г. комисар, да ће скорим у том обзиру наредбе учинити.

Око 10 сати пре подне походио е затим г. комесар ововарошки магистрат, где е сакуплѣним у магистратской дворани вар. чиновницима разложио намере г. владе и на точно обавлянѣ звания их опоменуо.

У подне се далѣ на пут кренуо.

Из свега овога види се, да г. краль. комисар и администратор већином за то путуе, да се о владаюћем явном мишленю увери.

— Юче е у Нови Сад стигао г. *Ђорђе Страшимировић*, кои е са слабог здравля пре годину дана у Талиянску био отишао. Он се мисли у срезу кулпинском за посланика кандидовати; а има препоруку и од стране новосадског одбора.

— Юче е произведен г. *Апшониус Нако* у Карловци за епископа посвећен.

ДОПИСИ.

Д. П. У В. Бечкереку 16 окт.

Већ са свию страна стижу нам гласови, да се ради избора посланика на предстоећи земальски сабор одбори устрояваю, — али ми овде, а исто тако и у целой овдашньой жупании о овом іошт ништ нерадимо. — Реч е била да ћемо се прошле недељѣ скупити и по примеру вретни Новосађана и код нас како за ову варош тако и за проче ово жупаниске срезове, у коима већина Срба живи — таки одбор устроити, но и ово до данас іошт ние учинѣно, пак іошт и дан ние опредѣлен, када да се скупимо и посао започнемо. — Ако е игди оваки одбор за Србе полезан, и потребан, заиста е овде у нашой жупании; ер наша браћа Мађари неутрудимо делаю; они већ имаю свое кандидате пак шта више, већ су и дотле дошли, да су и у оним изборним срезовима гди Срби већином живе, посредством Срба, нарочито неки српски чиновика, местни бележника, и свештеника — општинске поглаваре на то приволели да ови мађарским кандидатима, подвореня чине и осигураваю их, да ћеду за ньих гласати. Овом приликом неће бити излишно, да се не напомену В. Бечкеречки фебиров — српско елемирски бележник и београдски и бочарски свештеници, да када свое собствене користи ради нећеду у споразумлѣню са Србима за српство да делаю — да се бар противног деланя окану — ер ако овако радили будемо онда нам и устроенѣ одбора ништ хасните неће, и са овим ћемо и у самим српским изборним срезовима онаке посланике изабрати, кои су мађарске народности а поред овога іошт такови, кои наше ствари на сабору заступати неће. —

Торонталска жупания са в. Бечкереком и в Кикиндом шалѣ свега 11 посланика — у Кикинди су сами Срби — ови требаю да су сложни и да за посланика изаберу единогласно г. *Петра Чарновића* У В. Бечкереку Срби су већином, кандидата іошт немаю, ал ће іош посланик Србин бити. — У Башахидском срезу такођер су сами Срби — прилика е, да се окану трвеня, да се окану Ђуре Станковића, мл. Пае Трифунца и Аце Радовића, већ нек се побрате, измире и за посланика единогласно изберу *Ђорђа Страшимировића*. Браћа Бачвани нек браћи Башахидцима овог Србина уступе, а за нас би полезно било кад би за нас у Бечкереку, а и за наше проче Српске срезове іошт кое вретног Србина препоручили. У Парданьском срезу већином су Срби. У вашем листу под бр. 82 за овай срез препоручен нам е Алек. Николић од Рудне, он ние за Србство и зато нека се на нѣгово место препоручи ко други, н. пр. *Пера Вуков*. — У Бешеновачком срезу у ком леже српска места Санад, Каньижа, Н. Сентиван, Орсламош, Ђала, Сириг, Деска и романско место Беба, — већином е Срба и Романа. Овде би се могао препоручити *Александер Сандић* али у едно свештеници, учительи и прочи родолюби по особ позвати да настояваю, да се сви наши бирачи у свое време упишу и у одређени рок у изборно место дођу, ер изборно е место велико, и тамо су Бугари, и сви су готово за мађарског кандидата Роная заузети. Овде ако желимо Србина за посланика имати, нуждна нам е слога и ревностно заузиманѣ.

У Т. Хеђешком срезу, где леже српска места: Беодра, Бочар, Падей, Т. Хеђеш и Чока — а романска Комлуш, Лонга, Валкань и Нѣров знатном већином су Романи и Срби; овде е нужно да Срби са Романима држе и за посланика Романа изберу. —

У В Сентмиклушком срезу већином су Романи и Срби, и овде е нуждно да Срби са романима држе и да сви сложно за *Викентию Богдана* гласаю

У Зичидорфском срезу гди леже српска места Неузина, Бока, Конак, Сока, В. Гай, а романска Сарча, Партош, В. Маргита, Банлок, Сентянош и Толведия, абсолутну већину сачиняваю Срби и Романи. Овде нека Романи са Србима држе и нека им се препоручи *Нешар Ягодић, Федор Демелић* и *Пера Вуков*.

У Сенђурском срезу абсолутна е већина Срба са Романима; кандидат би био *Александер Трифунац* За противника има младог Карачония и Урбана, небил могао испасти Трифунац онда Срби нек пређу *Урбановой* странки, ер овай е бар приятель народне равноправности. —

Надам се, да ћу ови дана и о устроеню нашег одбора явити моћи, ер данас ћемо се договорити, у кои ћемо се дан овог ради скупити.

Из извѣстног извора могу вам явити, да ће се 5 идућег месеца пр. када се наджупан из Беча повратио буде, нека промена међу чиновницима догодити. Садашньи фебиров Салаи и адвокат Шолц доћи ће за приседнике код суда Іошт едан приседник суда као и прочи фебирови и неколико солгабирова биће удалѣни и другима замевѣни. У Пардань за солгабирова долази адвокат Патаки. —

†† **Вуковар** 15 окт.

Крива у хрватской дворской канцеларии іошт ние свршена. Наша е политичносвѣстна публика са течаем те кризе већином незадовольна,; и сами либералци од народне странке сад увиђаю, да ние све злато, што се блиста. Уставност и законитост многе е била заслепила, да су на народност саевим били заборавили. Бог би дао, да каянѣ са претераности не буде касно. Либерална народна странка яко е ожалошћена гласом, да ће мѣсто канцелара, пак и сремске жупание заузети мужеви, кои не дишу нашим народним духом. — Велика вам хвала на оном допису у „Србобрану“ о новосадской гимназии Ми смо о тим сплеткама іошт од пре тога убавешћени, те зато су млоги овдашньи ученици у мѣсто у Нови Сад, кое у Карловце, кое на друге гимназие отишли. (Ове су сплетке и Бечкереку пре познате биле, него што се званично о ньима дознало, али ко изближе познае факторе тих сплетака, тай се не може таковом званичном раду чудити У)

◎ **Беч** 15 октобера

Пре негди явисмо, да ће укинути пре 6 месеци хрватски опозициони лист „Позор“ опет почети на ново излазити; данас дознасмо из едног приватног писма нѣгов програм, кога с две речи означити можемо: *народно-федералистичан*.

Питанѣ, да ли ће се романски народни конгрес састати или не, іош досад решено ние, међутим су заступници изабрани, и то не из саме хиерархие. Сви Романи договорише се, да, ако би на сабору когод у автономию Ерделя дирнуо, с места из сабора са протестом иступе.

П. А. **Београд** 14. окт.

Из Босне читамо сваки дан нове и нове неволѣ што их трпи ядна рая од Турака; ми се дивимо толиком варварству глупих турака, па проклинѣмо и ньих и сваког оног, ко их помаже, да се на штету целога хришћанства, а нас Срба наособ іош подржаваю. Али томе се нетреба чудити, оно е турска. —

Али сваки се мора дивити, да и у нашой просвећеной и слободной земльи има тако исто жалостних случаева, особито у *правосудской струци*. Ево да вам наведем само едан примѣр:

Едан трговац из Крагуевца (Коста Ристић) лежи овде у главной полициии месец и по дана у влажной подземной тавници очекуюћи одсудну пресуду свою, ево због чега: Он пре годину дана одпусти свог момка из службе, овай немаюћи од чега живети или вальда из освете начини лажну облигацию на кою подпише 4 сведока међу коима и овога трговца запише. Облигация е гласила 570 гроша. Ту облигацию прода овай момак неком човеку, овай се обрати на измишлѣног дужника а дужник наравно ништа незнаюћи о каквом дугу, одбие потраживанѣ нѣгово а овай се обрати полициии и потражи судским путем наплату, позиваюћи се на подписане сведоке. По суд саслушавши обе стране, прогласи облигацию за лажну а сведоке из внутрености преко власти позове, да се одма под стражом овдашньой полициии спроведу. Као што е већ речено да е онай момак сам сведоке подписао, то се деси, да е сва имена измислио, а само име бившег свог господара као едно, ког носиоц егзистира, записао, и по теме власт остале немогавши наћи, добави овога и београдской главной полициии спроведе. Овде га одма почну испитивати, и по кратком испиту обећаю му да ће га сутра дан опет на испит узети, а зато време стрпаю га у тавницу а пред врата поставе стражу; и од оног времена од прилике 22 августа па до данас, дакле 44 дана лежи човек у тавници као найвећи зликовац, немаюћи на шта ни лећи ни сести до голе циглѣ! Сад су га опет пре три дана на испит извели. Он е опет као и при првом испиту исте доказе за свою одбрану наводио, 1. да е месец дана пре но што е облигация — по датуму — правлѣна, у Пешти био и за едно 10 дана доцние се повратио што своим пасошем доказуе. 2 Доказуе трговцима, са коима е путовао, и 3. подписима своим кои се кое где налазе, и кои е при сравньиваню надлежних званичника, са подписом у облигации за не наличан признат; 4. Он сам дае као кауцию исто толико дуката колико е у облигации гроша, ако се осведочи да е се он своіом руком као сведок на облигацию подписао. Ал овдашньой полициии сви докази свог човека неваже ништа, ер е неком члену полициие воля да овай у тавници трупе, — да би му се вальда за нешто осветио — те тако овог човека као каквог зликовца држе да чека „Бога спасающаго“ код закона земальског, за кои светли кнез вели: да е найвиша воля у Србии, и коме е за чувара тако достойног човека, као што е г Райко Лешянин, поставио.

Исти онай слуга — сад е войник — што е лажну облигацию правио, видећи шта му бивши господар претрпети мораде, оде брату истог, и исповеди да е он сам подписао име господарево, и рекне да би и на суду признао, само да га член полициие упита; али овай хотимице избегаваше свако питанѣ, кое би невиност обгуженог трговца осветлити могло.

Ово являмо зато, да би се показати могло станѣ судско, односно полицайне струке за кою веле да е ни у самом Паризу болѣ нема.

Да е могао човек ту десити се, кад га опет тек после 46 дана по други пут на испит изведоше, па га ни сад неослободише нити осудише, него до далѣг решеня — на неизвесно време у тавницу поведоше, тек би онда могао имати ясна пойма о „инквизициии, кою история онако црним бояма и с грозом описуе; сиромах овай хтеде си из очаяня живот одузети, и би заиста и учинио, да га несопадоше верни извршительи волѣ инквизиторске.

У тавници дакле чами невин човек незнаюћи ни колко ће времена до суда чекати, ни како му код куће послови, иду, ер му варвари ови, недадоше ни писма кући написати, нит пустише кога од родбине нѣму на договор, или само да види кога. Пуни 15 дана, породица нѣгова незнаде о нѣму ни гди е ни како е; мишляху да га е у путу каква несрећа снашла Тек касние преко свои приятеля дознаше да е у Београдской полициии, затворен, гди се у найвећой строгости држи; шта више, и найнужние потребе укратише му, недадоше као што рекох, ни постелѣ, ни чисте преобуке, едном речи, поступа се шньим као с найвећим зликовцем

Овим делом полицайни поступака желити е да остали судови неузимаю примера, ер се влада само точним извршиванѣм закона, може у народу препоручати, иначе се рађаю зле послѣдице.

Угарска.

Имамо опет едан програм еднога кандидата, кои се о заедничким стварима у подробности упушта. То е програм грофа Антона Зичи, кои е на сабору године 1861 врло умерено говорио и кои се у Шомоју кандидира. Он сматра за заедничке ствари осим

и поред особе монарха: 1.) вис. двор. 2.) дипломацию; 3) врховно заповедничство над войском, 4.) политику трговачку и царинску, и будући за одправлянѣ свих тих послова и за плаћанѣ интереса на државни дуг, кои од части и на Унгарску спада, новаца треба, 4.) такођер и заедничку финансию, коя е од земальске финансие оделѣна. „Од срца Његовог Величества“ вели гроф Зичи, „очекуемо детиньским поузданѣм, да ће он у двору своме и око свое найвише особе такођер и великодостойнике из средине своих верних Мађара наместити; а с правом можемо очекивати да ће се послови изваньске политике у смислу наших старих закона, са упливом његових мађарских саветника и — у колико би се те ствари исключиво наше отачбине тицале — едино од тих саветника водити. Премда е Његово Величество као унгарски краль уедно и врховни войвода унгарске войске, и премда заповедничство у случаю рата захтева слогу и хармонию, то одтуда іош не слѣдуе, да унгарска войска престае као такова постояти и да се земальски сабор из каквог му драго обзира одриче едног од найважнних своих права, кое никада у сумню ние доведено, — права порез и рекрутацию одобравати. Заедину трговачке и царинске политике припознаем я у толико, да не желим да се царинска линия између Унгарске и наслѣдних земаля, коя е пре постояла, опет подигне. Ова е противна основним захтеваньима наших прећашньих сабора и противна е и духу нашег данашнѣг времена, кое е напредовало. — Што се финансие тиче, у томе важно, да ее финансия царевине као заедничка оддели од земальске финансие, кое се приход и терет само нас тиче. Наши стари закони су независност унгарске коморе, неброено пута повторени ясним речима изговорили“ На питанѣ, како да се заеднички послови кое ће сабор по зрелом разсуђеню као такове признати, обавляю? — одговара гроф Зичи, да се има тражити средньи пут између заедничког парламента кои самосталност землѣ времена, и између абсолутне силе заедничког владаоца. Овай средньи пут ће по свой прилици комисие од обе половине царевине, равноправног унгарског и аустриског заступничства, коима се тай посао поверио буде, по уваженю свих интереса изнаћи и оне ће такав законски предлог учинити, кои ће од оба заступничтва примлѣн, и како од аустриског цара, тако и од мађарског краля санкциониран бити моћи.

— „П. Напло“ и „Хон“ ишту поводом тим што се кирия квартира услѣд предстоећег земаль ског сабора несаразмерно подиже, да се варошка власт за то заузме.

— Кад е у „П. Напло“ 3 окт. изишао едан чланак, у ком се поглавито тврдило, да за сада између странака с ове и с оне стране Лајте не може коалицие бити, устали су яростно централистички листови, придруживши се — официозной „Ген. Корр“ коя е иницияти ву за то дала. Барон Кемень им е на то 13 октобра у „П. Напло“ одговорио, и то не баш ласкаво за оне, кои као што вели „озбильну приметбу са кочияшким грубиянством и смешним трубленѣм каляти настое.“ Затим вели, да су и автономисте о той ствари говорили, али са оном умереношћу и лојалношћу, коя ту партаю карактерише. „П. Напло“ неће далѣ да се упушта у полемику са бечким централистама, и то из следећа три узрока:

„Прво што су груби и неотесани, а тай начин код нас ние у моди; друго, што би ми самим цитатима из ньихових листова могли мрзост против немачког елемента са оне стране Лајте побудити, ер код нас има много люди, кои погрешно мисле, да е „Нае Фр. Пресе“ меродавна и да е тумач явнога мишленя у Бечу, а треће зато ћемо ову дебату централизацие ређе споменути, што целу ту странку за „scopas dissolutas“ држимо и не веруемо, да се за кратко време неће сасвим разтрошити.

Ми додуше налазимо код нѣ и већих талента, кои код новога ранжираня могу светлу будућност имати, али партия сама као такова борнирата е, неправедна, тврдоглава и за слободу већ зато незрела, што не уме права других почитовати.

Іош найпосле е Шмерлинг међу ньима найвећу државничку увиђавност имао. Он е бар знао, коим средствима може силу себи и своіой партаи колико е могуће дуже одржати Он е непрестано бирократию умножавао, дао е штампарски закон строго руководити, подигао е диспозициони фонд страшно у висину, и пустио е да од фебруарског устава и рест „духа“ изветри, кои би могао либерално пиянство произвести. Свако журенѣ, сваки предтечни посао, све предлоге комисие или законске предлоге, кои би могли закон о друштвама, слободу у речи и писму, пороте, автономну управу или верозаконску равноправност остварити, гледао е он да одложи или да их у пращне документе архиве уврсти. Шмерлинг е знао да би се при станю кое е он произвео, слобода мисли, слободно сдруживанѣ и неконтролирана дѣлатност, као оштро оружие против централизацие употребити могло. Као човек практичан био е Шмерлинг у томе на чисто, да се фебруарски устав само са оним средствама држати може, као и абсолутизам и да свако противно настояванѣ к паду води. Зато е и оклевао колико е год могуће било, да бечким парламентаризмом без фикция управля, и његова мудра лозинка била е: Ми можемо чекати!

Његови партайни другови пак држали су Шмерлинга изнайпре за неудесна, а касние за опасна и свалише га, не мислећи на то, да су тиме и над собом пресуду изрекли, шта више, да су сведочбу свое политичке неспособности подписали.

Док се Шмерлинг либералних институция бояо, познаво е он природу свое системе и осећао е, да неприятельима своима оруже у руку дае, чим постане у концесияма одважнии него што е строга самоволя. Али кад централисте себи у главу уврстише, да ће на ньихову вест о либералним реформама, Талияни, Хрвати, Мађари и Чеси у бечки парламент срљати, да за предлоге дра Милфелда и Куранде за свою прошлост, реликвие своих опомена, свой устав, свой народни индивидуалитет и надежду свое будућности одбаце; кад су се епигони Шмерлингови са таквим фанастичким визияма бавили и тешили, онда се дакако показало, да они ни за мали прст онога човека не вреде, кога су од себе отиснули, и кои е сто пута мудрии био од ньих, ер е изабрао средства коя су цѣли одговарала.

Ми се на ту господу не срдимо, што нам кажу, да се од Аустрие одцепимо, што нам прете, да ће нас опет оружием побѣдити, што Деака адвокатом називаю, што се са великом Немачком хоће да спое, и што ће нас пре чрез славенске елементе раскомадати, него што би ми од ньих искали — у недельном чланку; што се од нас од више године искало и іош еднако иште, да ми ньихов устав без модификацие примимо. Ми нетврдимо да писац недельног чланка подпуно право има, али то е бар смешно беснити од ярости зато, што когод ньихове собствене максиме, коих се они непрестано према нами држе, у малим поединостима на ньих саме примени, премда без сваког озбильног захтеваня.

Затим прелази барон Кемень іош еданпут на разчленяванѣ недельног чланка и на одбиянѣ нападаня противничког и найпосле вели, премда се недельни чланак не може сасвим оправдати, то е он ипак у толико од користи, што е централистама показао, у каквой се ситуации Унгарска од много година налазила и каква е душевна снага нуждна била да у ярости не плаве, као што се ньима догодило, кад е само един пут у неколико врсти собствена ньихова праска на ньих саме примењена.

Аустрия.

— Из Беча пишу „Политики“ „вест да ће барон Бах постати езуит, била е само пикантна пакост. Овай херой немачке системе централизацие намерава напротив у Бечу стално се настанити и свой уплив у круговима централиста, бирократа и клерикалаца на то употребити, да се мисао централизацие, коя сада іош тек само слабо тиня, сасвим не угаси. Барон Бах хоће іош да игра политичку ролу, а како су му корифеи централистичке странке на сусрет изашли, скоро би се могла намера његова оправдати. И заиста то никада ние било упутно говорити о правом антагонизму између г. Шмерлинга и г. Баха. У извештеним круговима се зна, да е барон Бах из Рима више пута приликом поручивао Шмерлингу, да сувише преким поступком против Угарске „мисао о централизации у опасност не доведе.“ Кад е барон Бах предпоследньи пут у Беч дошао него е то и до знаня Н. Величеству доставио. Између г. Шмерлинга и барона Баха е течаем последнѣ године било разних одношеня и као што тврде они кои о томе знаду, г. Шмерлинг се кад е еданпут у Италию путовао, у Верони са бароном Бахом састао и с ньиме се о средствима, како да се централистичка система одржи, договарао. Барон Бах е препоручивао благи поступак са Унгарском, и никако ние одобравао Шмерлингову оштрину. Овай се на то у своіой теории о губитку права прилично потрешен у Беч вратио, и одмах е почео тражити начин како да се са унгарским државницима споразуме, и почео е у министарском савету попуштаюће државѣ према Унгарской заступати. Али с тиме е његов пад решен био.....

После те катастрофе, кою су сви централисте без разлике, као велики пад свога заедничкг начела познали, придруже се Бах и Шмерлинг ближе един другом. Ласер и Лихтенфелс приступе к ньима и сада ови капацитети немачко-централистичке партае око тога раде, да организираю акцию, коя ће мисао о централизации онако као што е Бах абсолустички схватио а Шмерлинг уставно произвести намеравао, штитити и хранити. Сходни уплив на пресу узели су они као битно средство за то. Особито рачунаю на „Нае Фр. пресе“.... Опомените се само, да е тай лист онда кад се у райхсрату хтело избрисати оних 20.000 фр. додатка кои Бах вуче жестоко опоминяо, да неби требало због те ствари заваћати се. Онда се публика чудила томе скоку на страну.... Речена четири поглавице цетралиста имаю сада и неки диспозициони фонд на разположенѣ, кои е управи барона Баха поверен....

„Ван. Абендпост“ пише: „Остд. П.“ саобштава вест, кою е „Сентинела ди Брешия“ донела, да су по заповести намѣстника венециянског сви на одпусту налазећи се войници, у службу позвани. Ова вест е сасвим неистинита и нема никаквог основа.

Далѣ пише исти лист: Више листова су донели глас да реорганизация унгарске тѣлохранительне гарде предстои. Као што чуемо о овоме се іош ние никаква званична разправа повела.

— „Преса дознае, да ће се управа штампе реорганизирати на такав начин, да ће се увидити колико влада важност нѣну припознае, и да се одважила у сваком обзиру без свакога кинѣня човечно с ньоме поступати.

Србия.

Из *Београда* пишу „Ванд.“ од 7. октобра: Турска се све већма и већма реформа — па е и тайну полицию у целой царевини увела. То е за цело велики напредак, и колико су Османлие у обште хрђави државници, до сада ипак нису учинили погрешку да „тайну“ полицию уведу, коя на очиглед целоме свету ради. Заиста: „Кад двоица едно исто чине, то е ипак опет едно исто!“ Међутим ако хоћемо да смо праведни и да питанѣ ставимо: Треба ли влада султанова тайне политичке полицие? то се морамо свакако потврдити. Ко зна како е европска а страном и азиятска Турска (на пр. на Ливану) начичкана са страним, а нарочито са руским (?) агентима, кои силу и важност порте непрестано подкопаваю, тай ће противну агитацию од стране Стамбула као праведну и нуждну припознати. Само би требало да се те ствари сасвим другчие лати; овако као што е сада учинѣно, само се сее незадовольство без икаквог изгледа за хасну државе. Но ово као да е судба Турака — све се против ньих окрене, па и оно што они за оснаженѣ државе измисле.

— Херцеговци су у своіой симпатии према Русии мало оладнили. Писма юнака Луке Вукаловића из Одесе дѣйствую као ладна вода. Ер Русия е Луки златне брегове обећавала, ако у свету землю дође — сада е тамо — али тежку неволю на врату има. Њега су заедно са пратньом формално интернила, додуше не у тамници, али у едном краю вароши, одкуда се не сме маћи. Оних 50 дуката плате, кое су му из државне касе асигнирали нису довольни за найнуждние потребе његове. А он ние хтео ту суму ни да прими — tant pis pour lui — и сада готово од глади скапава. На молбу његову на цара Александра „да га пусте у Цариград где се он милости султановой нада“ одговорено е заповешћу жандарског ђенерала „да Луку Вукаловића позорним оком прате. Тай догађай учи, каква судба югославене чека, ако их „бели“ цар у своя наручя прими. Као и Вукаловића ће их найпре светлим обећанѣм заслепити, да их после тим сигурние суровой озбильи предаду — ut docet Polonia! — (Ово све вели „Вандер.“ кои е познат *руски* неприятель. У.) Са нашом тако званом министарском кризом ние ништа у ствари, Влада стои сада чвршће него икада.

Црна Гора.

Цетинѣ 21. Септ. овде новости особити нема, премда ће вам доћи у Београд осам ученика из овдашнѣ школе, да се тамо воспитаваю, међу коима ће бити едан Петровић из Княжевог двора и два синчића Іов. Сундечића. Од књиге: Низ Бисера Сундечића, кою е Княгиня Даринка печатала на свой трошак, почело се разашиляти по српским школама у Турской за забаву и награду деце. Осим тога све се већма уређуе свештенство црногорско, због чега е г. Митрополит наредити дао, да се у штампарии печатаю протоколи (књиге) рођени, умирајући, и венчани. Шта више умро нам е старии Архимандрит Димитрие Радуловић Морачки, кои е са юнаштвом у народу познат, а своме манастиру леп спомен оставио. Ови дана припрема се рођендану његове светлости, кои спада у суботу 25. ов. мес. да га весело на Цетиню проведемо.

(Световид)

Ческа.

Чески листови навалюю да се наместник у Ческой постави, из узрока, што ческом народу нигда ние тако тешко падала привременост у управи као сада. И консервативни „Народ“ и либервани „Нар. Листи“ доносе о томе чланке, у коима разлажу, како би се єдва дочекало, да управителя наместничства грофа Лачански, сам наместник замене, кои би верни тумач слободног кретаня у Ческой био. „Народ“ међутим наговешћу є, да є земаљски Маршал гроф Роткирх за наместника опредѣлен, но он томе неверує што гроф Роткирх чески неразуме.

Италия.

О одпуштаню Мерода саобштава „Нац. Цтг. из Рима од 5 Октобра слѣдеће:

„Одпуштанѣ Мерода као ратног министра данас се у Риму за найчудноватии догађай узима, и ненадни пад овога любимца, кои є, покрай нередовних околности у ватикану узвишен, пет година власт министра финансие, рата и полицие у свои руку имао, и ову уз пркос свима нѣговим моћним противницима задржати могао. Борба клерикалне странке, коіой є глава државни секретар Антонели, са легитимистичном факциом, коіой є воѣа Мероде био, сада є рѣшена: овай є пао, а кардинал Антонели одржао є побѣду. Странка народних клерика, кои су себи за програм узели, да се папа ни єдной факции, као што є легитимистично єзуитска, неприволе, него да се заставе католичке цркве придржава, из кое би легитимисте све слободне католике изтисли, дочепала се наново свое моћи, и Папство є у одсудном часу право свое место заузело. Ви сте сигурно дознали, да Мероде и за времена папиног бавленя у Кастел-Гондолфу ние се баш найчвршће држао; нѣгово надмоћно понашанѣ, нѣгово нерасудно газдованѣ с новцем за войску опредѣленим и одвеће непотребна зиданя, подобна оной касарни у стану преториянском, папу су од нѣга одвратила. Сад се још и то говори, да он рачуне свога газдованя контролирати неда, и ово се као узрок нѣговог одпуштаня наводи. Други є узрок некако са Ламормором скпчан. Ви ће те се опоменути, да при погребу овога ђенерала ни єдан Француз видио се ние, што є яко у очи пало; тек доцние некако дозна се, да Мероде француску войску отимице на то позвао ние. Француска врховна команда яви ово у Париз, и влада цара потужисе папи, да є с тим француской войсци, коя се ради нѣгове заштите у Риму задржава, велика увреда нанесена. Папа зовне Мерода, и врло га неприятно дочека. И заиста смрт Ламормора ослободи противнике Морода, єр само из призреня на овог ђенерала, Шурака нѣговог, ние се папа решити могао, да га уклони. Клерикалци га напоследку увере, да Мероде у садашньой кризи, гди се за начелнике ратне струке разборитии и одважнии човек изискує, као са свим неспособан, фанатичан и наго римску државу упропастити може. Нѣму су представили, да би по одлазку Француза Кампаня и поморска страна изазиваюћом нерасудности Мерода без сваке сумнѣ изгублѣне биле, као што є Умбриа и Марке у години 1861; опоменули га на догађає у просеку Кореском, гди є пре 2. године Мероде єдну талиянску посту са своим зуавима напао, и послѣдице тога поступка то су, да су Талияни од нападая само брзим умешанѣм Француза задржани. Са Меродом пала є и легитимистично єзуитска странка, коя ни за какво измиренѣ, нити за септемберски уговор што хоће да зна; а с тим є управо єдан корак ближе к изравнаню са флорентинским кабинетом учинѣн.

Нови Сад 18 окт.

Привр. управитель гимназие новосадске, у бр. 81 „Напредка“ дао є на наш чланак о *гимнавии новосадской* (Србобр. бр. 80) тобож неки одговор, на кои се ми досад сбог тога не одазвасмо, што се на саму ствар не одговара, него потеже се читава повѣстница, како се гимназия отворила, и под кои се услови професори бирају, као да то публици ние већ из новина а и иначе познато. Найвише пак ни смо хтели на тай назови одговор ни зато одговорити, што он нема никакве логичне свезе, него брка што на ствар и не спада, не обзирући се, да ли ће то дисциплину школску потрести, и што се на овако сакат одговор „садашньи провизорни управитель“ ние ни подписао, (єр би се птица по перю познала) што се код нас зове иза грма стреляти. Али пошто смо од неких правих патриота и приятеля наше гимназие позвани, да у споменутом одговору наведене ствари као лажне опровргнемо: то се том патриотском позиву радо подвргавамо и прелазећи овде овогодишньи интимат и одговор професорске конференцие (єр то ће се у особитом прилогу штампати, пак наша свѣстна публика нека онда изрече пресуду, ко се свога посла више свѣстнии показао, професорска конференция, или ньих троица, кои су „божиєю милостию“ господари над професорима) засад укратко одговарамо, да

1., Ние истина, да су у оно време, кад сам я за пр. управителя наименован, само три патрона било; єр онда су живи били: патриярх покойни, сад. г. епископ, и чланови: Др. Хаџић, Павле Іовановић, Григорие Іовшић и прота Стаматовић Истина у оно време био є прота болестан; али исто тако и сад има и то не єдан, него двоица болестни.

2. Да є „провиз. управитель“ са „изискуємом строгостию“ дистингвовао, шта у „Србобрану“ ради уредник, што ли помоћници нѣгови, не би имао мозга нѣга кривити, да се Erlau зове Єгра и да не зна србски, него радине; ако пак невѣрує да є тако, онда нека оде у гимназию (а то му и у дужност спада) пак ће се увѣрите од среднѣг ђака мога, ма из кога разреда, да се ни с ньиме не може мѣрити у знаню србског єзика, а много манѣ са учителѣм. Ако се ово не обистини, я даєм на фонд гимназ. новос. 50 ф.

3) Г. др. Натошевић дошао є у Нови Сад, да попише сва учебна средства, и да види, шта треба іошт за велику гимназию набавити, а не „да поделенѣ штудия и часова по упутству кр. совѣта и одобренѣм патроната с професори“ удешава. На тай начин морао би г. Натошевић сваке године амо сбог тога долазити. То є изключив посао професорске конференцие, у коіой предсѣдава управитель, али кад „провиз. управитель о тим стварма нема ни понятия, онда є наравно, да є г. Натошевић, кои є овде одпре био управитель, принуђен био новог назови управителя у сѣдници професорской заступати. Што пак я до данас у гимназию не идем и професорске дужности не одправлям, за то ни сам я крив, него троица, коя су неоснована доношеня вишем мѣсту учинила, и мене укаляла; єр као што сам г. предсѣднику патроната, кад ме є пре неког времена позвао, да се професорске дужности примим, отворено казао: „да укалян и оцрнѣн професор, ако иоле има образа, не смѣ у школу ићи, докле се не опере“, и да ме патронат мора найпре опрати и нанешену лягу с мене скинути, ако хоће, да наново професорске дужности успѣшно одправлям: то држим, да ће ми сваки за право дати, кои знаде, да радня професорска само онда може успѣшна и спасоносна бити, ако ученици свога учителя уважаваю а то може бити, ако є он неприкоран.

4., Я сам за врѣме мое 14-годишнѣ кое професорске, кое управительске службе (кою сам по званичним свѣдочбама патроната на подпуно задовольство нѣгово одправляо), безплатним суплиранѣм професора досад фонду гимназ. до близу 200 фор. привредио; осим тога покрай 20 часова професорских одправляо сам (1857 и 1858) и дужности пр. управителя пуну годину дана без плате, и ту сам фонду наново 100 ф. привредио; найпосле г. 1862 обећао сам у фонд гимназие приложити без интереса 200 ф. и од те своте дао сам по гласу добивене квите за ове 4 године 48 фор. у готовом новцу. И за сва ова, за мене, породицом обтерећеног потребитог професора заиста грдна материялна пожртвованя, — коя сам из чисте любави према нашем просвѣтном институту чинио, и да би и друге на то побудио, — не само да немам никакве захвалности, (кою ни сам никад ни тражио), него ме свакояким погрдама и непристойним изразима грди ко? Сам актуар патроната тог истог просвѣтног института србског!

Я молим, да ми актуар патроната именує ма єдног, било професора, било члана патроната кои є више любави према гимназии новосадской показао, и више приложио од мене (осим г. др. Хаџића)? Молим да изброи, колико их има, кои су се писмено обвезали, за живота свога од свое плате сваке године по 12 фор. у фонд прилагати?

5 За мађарски єзик предлагао є єдан патрон у профес. корференции, да му се на неделю даду 4 часа; што тако не стои у учебном плану, то є учинио противни предлог конференции, кои є важни разлази подкрѣплѣн био.

6. „Србобран“ ни є нападао ни на чию личност, пак ни на личност г. патрона Ползовића. Што се говорило у „Србобрану,“ односило се све на корист наше гимназие, коя ние добро поединих люди, него цѣле новосадске обштине и посредно цѣлог народа србског; дакле мане, кое се у управи патроната показую, и кое се на очевидну штету института клоне, биле оне или послѣдице старости и слабости, или пристрастности людске, дужан є сваки одкривати, а особито, явни органи. Примѣтба о рачунма управителя и примѣтбама, кое є г. патрон Ползовић на ньи учинио, била є у „Напредку“ сасвим неумѣстна. Или бар да є провиз. управитель споменуо, да су ти рачуни *осам година*! код болестних патрона лежали, и сад уеданпут сви управителю с „налогом“ послани да на ньи за четрнаест дана!! свестрано изясненѣ даде.

Оволико за с д у хатар истини.

П. Пинковић.

ТРГОВИНА.

ПЕШТА 16. октобра. Рана. Радня са нашим главним производом, шеницом, воѣена є прошле неделѣ непрестано живо, и млого распитиванѣ за Трст проузроковало є ову живост у радньи. Свега могло се у овой струци ране до 90000 мер. прометути, од коих су 60—70000 мер. за извоз опредѣлени, а остатак су куповали за потрошак. Больи квалитет за овдашнѣ воденичаре одржао се чврсто у цени, а лише робе, кое су за извоз узимане, попустиле су у цени са 5—10 нов. по мерову. За шпекулацию ние ништа узимано. — Раж є у слѣд млогог пропитиваня за извоз доста живо пролазила. Промет с овом могао є износити до 85000 мерова, изключиво за извоз у Нѣмачку, са повишеном ценом од 5 нов. по мерову. — Єчам є слабо пролазио, али є ипак нешто за извоз у Трст куповано. — З б ние пролазила а и цена се променула ние. — Кукуруз. Овога є продато 35—40000 мер. за извоз, а 10000 мер. за потрошак, и то са 10 нов. ниже од нотиране цене.

Брашно є због мале воде, коя за воденице поспѣшна ние, нешто поскупило, особито среднѣг квалитета.

Вуна се и ове неделѣ као и прошле яко продавала, но цена іой се променула ние.

Олайна семена здраво се траже, но врло их млого цене, будући да оно мало, што га іош има у яким рукама налази се, и од ови се врло редко што купити може.

Олай од репице прода є се по 28 фор. рафинират кошта 31 фор. цента.

Шпиритус слабо пролази будући се млого продуцира, а мало се извози, чега ради надаю се, да ће му цена од 42 нов. с буретом яко пасти.

Шльивовица као и комовица слабо пролази. О предстоећем вашару надаю се новом еспапу.

Свиньска маст живлѣ є него прошле неделѣ пролазила. Ондашня варошка продавала се за новембер и и децембер 39—39 и по фр. за януар и април 38 и по —39 фор. без бурета, а тако и маст са стране.

Лой слабо пролази а продає се топлѣн по 32—32 и по фор. цента.

Шльиве суве турске продаю се по 11 фов. цента. но надаю се, да ће им се цена повисити док онай еспап, кои є сад на путу, на место стигне.

Мед цеђени продає се по 15 и по фор. — белогн довозе ове године врло мало.

Марва. Волови продавани су од 58—208 ф. пар, краве од 50—175 ф. пар, музаре од 65—150 ф. комад, јунци од 26—72 ф. теоци од 20—42 ф. овци од 6 ф. 50 кр. до 10 ф. 25 кр. пар. Говеђина на пенту кошта 16—17 фор.

Бечка берза од 18 октобра

Сребро — — — — — — — —	106. 50
Дукати — — — — — — — —	5. 22

ЛУТРИЯ.

Темишварска од 28. окт. римск. 73. 39. 61. 4. 63.
Будимска од 21. октоб. римск. 56 75. 60. 74. 65.

ОГЛАСИ.

Стечай.

У селу Ловри у Будимском протопресвитерату упразднѣна є учительска штация, с коіом саюжена слѣдуюћа плата: 76 фор. 20 кр. готова новца, 2 пештан. мѣрова чиста жита, 12 мѣрова наполице 8 мѣрова єчма, єдан комад ораће землѣ са 14 ютара пашняка, 1 кола сена, 25 фун. сланине, 25 холби пасуля, и 500 нарамака мекани дрва са слободним обиталиштем.

Просительи, кои желе ову штацию добити, имаю прошения своя, снабдѣвена са крштеним писмом, и свидѣтелствама сврху свршени прописани наука моралног и политического свог поведения консисториуму овом до 31 октобра ове године поднети. У Сентандреи 30 септембра, 1865.

Консисториум восточне
73—3—3 цркве диецезе Будимске.

Стечай

на основну Србску школу у Суботици, протопресвитерату Вршачком.

Благодѣяния єсу 63 фр. а. в. у новцу, 12 меци жита, 12 меци кукуруза, 100 ф. сланине, 100 ф. соли 15 фун. свећа, 4 хвата дрва, 4 ланца землѣ и стан.

Просительи имаю свое молбенице подкрѣплене са крштеним писмом, свидѣтелствама о совршеним наукама, о пређашнѣм службованю, и о моралном и политичном поведеню до 31 октобра 1865 управити на консисториум епархие вршачке.

Из засѣдания консисториалног у Вршцу 23 септембра 1865 држаног.

Емилиан Кенгелац
69—3—3 епископ.

Уредник и издаватель Петар Пинковић.

Брзотиском Игнята Фукса у Новоме Саду.